

[Carl Petersen.]

stillet af ministeren; det er jo særlig ændringsforslaget under nr. 2, det gælder, det er det, der har betydning.

Jens Chr. Christensen: I de måneder, der er forløbet, siden folketinget rejste hjem på sommerferie, har stemningen i de ca. 200 000 landbohjem svinget mellem mismod og håb, og mismod og frygt for fremtiden bredte sig i landbohjemmene, da folketinget tog sommerferie, uden at regeringens løfte til landbruget var blevet indfriet. Når man fra alle sider i folketinget havde erkendt, hvor betydningsfuld landmandens gerning er, og hvor nødvendig den er som valutaskabende faktor, og når det også fra alle sider var erkendt, at uden landbrugets indsats ville det ikke have været muligt at opbygge det, vi kalder velfærdsstaten Danmark, har man inden for erhvervet ikke kunnet forstå, at der alligevel skulle vise sig at være en så stærk modstand i regering og folketing mod at gennemføre en ganske simpel retfærdighedshandling over for landbrugserhvervet. Erhvervet havde ikke forlangt nogen som helst form for særret eller særstilling, kun ligestilling med samfundets øvrige erhvervsgrupper. Når dette ikke måtte gennemføres, er det forståeligt, at frygt og mismod bredte sig. Man forstår også, at håbet om retfærdighed og forståelse tændtes, hver gang landbrugsministeren rykkede ud med en af sine udtalelser gående ud på, at landbruget ingen grund havde til ængstelse, fordi behandlingen af lovforslaget om hjemmemarkedspriserne var blevet udsat, da det var regeringens agt at gennemføre noget, der var mindst lige så godt som det foreslåede og mindst lige så hurtigt virkende.

Det er min opfattelse, at landbrugsministeren har haft den bedste vilje til at gennemføre en lovgivning, der kunne opfylde hans løfte til landbruget, men ministerens styrke viste sig ikke at stå i rimeligt forhold til den gode vilje. Gennem udvalgsarbejdet er det blevet klart afsløret, at ministeren egentlig har befundet sig som det bekendte lille dyr mellem de to skarpe negle, og ingen har været i tvivl om, at den ene negl var fagforeningerne og den anden den socialdemokratiske folketingsgruppe. Den klemme havde ministeren ikke styrke til at bryde, selv om ministeren erklærede, at enten skulle

løftet til landbruget indfries, eller også gik han som minister. Lad mig understrege, at denne udtalelse tændte et stort håb i landbo-kredse. Jeg tror, mange vurderede det således, at ligegyldigt om det blev det ene eller det andet, så var resultatet velkomment. Men så skal det også tilføjes, at andre vurderer det således, at ministerens kærlighed til sin taburet måtte være af en sådan varmegrad, at han ikke kunne gennemføre sine løfter.

Nu da vi er ved vejs ende med lovforslaget, er det blevet klart afsløret, at intet af de to alternativer havde ministeren styrke til at gennemføre. Løftet blev ikke indfriet, og ministeren sidder på samme taburet endnu. Thi de ændringsforslag, der er blevet resultatet af udvalgets arbejde, er desværre kun en karikatur af det oprindelig fremsatte forslag, der som bekendt fik tilslutning fra et overvældende flertal her i tinget.

Det er venstres opfattelse, at folketinget i stedet for det, vi nu er ved at vedtage, burde have gennemført en lovgivning, hvorefter det var muligt for landbrugserhvervet at opnå produktionsprisen plus en rimelig avance for den del af produktionen, der afsættes på hjemmemarkedet. Derved ville erhvervet have opnået ligeberettigelse med andre erhvervsgrupper i samfundet. Man må nok spørge: hvilke andre erhvervsgrupper turde regering og folketing byde sådanne vilkår, som man nu her byder landbrugserhvervet? For mig at se er det ganske urimeligt, at fordi de lande, hvor dansk landbrugsekspport skal afsættes, ofrer kæmpesummer i tilskud og subsidier for at holde fødepriserne nede til skade for de priser, dansk landbrugseksport kan opnå, skal den danske forbruger fremdeles kunne købe sine fødevarer til bundpriser. Det er at føje spot til skade. Enhver må forstå, at selv om landbruget fik dækning for produktionsprisen på hjemmemarkedet, ville det kun betyde dækning for ca. en tredjedel af landbrugets produktion; de to tredjedele, der går til eksport, ville fremdeles være undergivet verdensmarkedets vilkår, hvor vi ikke konkurrerer med andre landes fødevarerproducenter, men med andre landes statskasser.

Af det materiale, som udvalget på sine mange møder i sommerens løb har arbejdet med, fremgår det klart, at de ca. 200 milli-